

Vznešení rytíři, jak nám čas a osud káže, rozhodli jsme se, že se s vámi podělíme o němnoho vyskutku zajímavých pravd, polopravd a též, řka, někdy až mýtů o tomž, jak jsouce poutníci nuceni choditi po cestách nelehkých, břemena často přetěžká s sebou vláčet. Tot' náš osud a úděl, a vaše cesta budiž započata.

František Jakubec ml.

RYCHLÉ NOHY

Tak zase hezky rychle do našeho normálního jazyka. Sice jsem si úvodník a jeho znění vymyslel, ale věřte tomu, že byste si s rytířem asi moc nepovídali, protože by jeho středověké češtině (moravštině nebo slezštině) nebylo moc rozumět :-). Nicméně doprava existovala už odpradáвна, tak se pojdte podívat, jak to tehdy fungovalo.

Nejběžnějším dopravním prostředkem byly – nohy. Cesty ale tehdy nebyly zdaleka tak perfektní jako dnes (sice se některé silnice svými výmoly snaží středověkému ideálu cesty přiblížit, ale stejně je to ještě málo, a tak bylo pro lidi nebo kupce praktičtější jít pěšky a nedumat o tom, kudy se projet dá a kudy ne. Jenže když jdete pěšky, moc zboží nebo nákladu nepoberete. Proto přišli na pomoc koně, mezci a další zvířena. To už byla doprava o dost lepší – poberete daleko více nákladu a zvládáte i pro chodce složitý terén.

Pokud pomíneme různá nosítka, saně apod., přichází na řadu vozy. Různé druhy – od lehkých (kupeckých) až po těžké (válečné). Většina vozů měla kola loukotového typu. Loukot' je zahnutý kus dřeva, který tvoří základní obruč kola. Loukotě se dělaly tak, že se buď vyřezávaly, nebo se připravovaly z ohýbaných fošen. Následně se jednotlivé kusy spojily dřevěnými čepy a hurá – kolo je na světě. Ještě ho vyplnit paprsky a můžeme vyrazit do světa. O výrobu kol se

starali koláři – dodnes názvy některých vesnic odkazují na tuto profesi, třeba Koloděje. Ale nebylo to tak jednoduché – kola se často polámala, proto se zpevňovala železnými obručemi. Nicméně už vznikaly různé typy povozů a kočárů, ze kterých o mnoho a mnoho let později vznikla první auta.

Když už jsme těmi rytíři, jistě nás zajímá i válečná technika. Zmínil bych asi tu nejzajímavější – oblétací věže (nebo jak se u nás prý říkávalo „kočka“ nebo „kocour“). Jednalo se o několikapatrovou věž, díky které se útočníci snažili zdolat hrady. Pokud měl hrad příkop, museli jej nejdřív zasypat, aby se k hradbám vůbec dostali. Věž většínou postavili na místě podle výšky hradeb a dalších okolností. Pak se do věže nacpala hromada útočníků, věž dotlačili k hradbám, sklopili můstek, a když to vyšlo, hrad nebo město dobyli. Aby věž obránci nezapálili, byla pobita buď mokřými kůžemi, dubovými fošnami, někdy i železem.

Až někdy pojedete po rozbité silnici a řidič bude lamentovat, jaké jsou na vozovce hrozné díry, vzpomeňte si na chudáky cestující, kteří před tisíci lety museli překonávat nepředstavitelně horší překážky a rozhodně jejich kočáry a povozy neměly takové odpružení jako naše dnešní auta.

Přeji vám krásné cestování a hezké zážitky z prázdnin!

Foto: bonniemarie, Luis Louro – Adobe Stock, alexmina – Adobe Stock